

Lakialoite LA 4/2021 vp

Matias Marttinen kok ym.

Lakialoite laeiksi osakesäästötilistä annetun lain 5 ja 17 §:n muuttamisesta sekä tuloverolain 53 b §:n 6 momentin ja verotusmenettelystä annetun lain 32 c §:n kumoamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Osakesäästötilien myötä suomalaisten osakesijoittajien määrä on kasvanut merkittävästi. Tämä vahvistaa kansankapitalismia ja suomalaisten vaurastumismahdollisuuksia. Osakesäästötiliin on asetettu kuitenkin ehtoja, joita muissa sijoitustuotteissa ei ole. Osakesäästötilille tehtäviin talletuksiin on säädetty 50 000 euron talletuskatto, ja säästäjän on mahdollista avata nimiinsä vain yksi osakesäästötili kerrallaan. Lainsäädännön rajoitusten ylittyminen on sanktioitu. Aloitteella poistetaan tilin säästösumman enimmäisraja, tilien säästäjäkohtainen enimmäismäärä sekä näiden rajoitusten ylitymisestä nykytilanteessa seuraavat sanktiot.

PERUSTELUT

Laki osakesäästötilistä astui voimaan kesäkuussa 2019. Osakesäästötilille on voinut tehdä talletuksia vuoden 2020 alusta lähtien. Tili mahdollistaa sijoittamisen lain 6 §:ssä mainittuihin sijoituskohteisiin ilman välittömiä veroseuraamuksia. Pääomatuloveroa maksetaan vasta, kun tililtä nostetaan varoja. Tämä kannustaa myös piensijoittajia sijoittamaan osakkeisiin.

Euroclear Finland Oy:n mukaan vuoden 2020 aikana avattiin 152 000 osakesäästötiliä. Tileillä oli varallisuutta yhteensä noin 740 miljoonaa euroa eli osakesäästäjää kohti keskimäärin 4 900 euroa. Osakesäästötilistä on tullut nuorille ja nuorille aikuisille merkittävä sijoittamistapa, sillä osakesäästötilin avanneista yli 40 prosenttia oli alle 30-vuotiaita. Vuoden aikana pörssiosakkeita omistavien suomalaisten lukumäärä on kasvanut yli sadallatuhannella hengellä. 31.12.2019 pörssiosakkeiden omistajia oli 808 000, vuotta myöhemmin 31.12.2020 jo 910 000.

Tilien kasvua ja käyttöönottoa rajoittaa kuitenkin keinotekoinen sääntely tilille talletettävien rahavarojen enimmäisrajoista. Osakesäästötilistä annettu laki (5.1 §) rajoittaa tilille tehtävien talletusten enimmäisrajan 50 000 euroon. Rajan ylittyminen on sanktioitu Finanssivalvonnan määräämällä seuraamusmaksulla (17.2 §). Tuloverolaissa (53 b §:n 6 mom.) tilien määrä rajoitetaan yhteen tiliin osakesäästäjää kohden. Mikäli tilejä on useampi kuin yksi, verottaja määrää osakesäästäjälle veronkorotuksen. Veronkorotuksen suuruudesta säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa (32 c §). Veronkorotus on 10 euroa kultakin päivältä, kun säästäjällä on ollut useampi kuin

Lakialoite LA 4/2021 vp

yksi osakesäästötili. Korotus määrätään jokaista osakesäästötiliä kohti. Jos säästäjällä on ollut vuoden ajan kaksi osakesäästötiliä, tälle määrätään 7 300 euron veronkorotus (2 x 10 euroa x 365 = 7 300 euroa). Palveluntarjoaja ei saa tietoa osakesäästötiliä avaavan muista tileistä, joten osakesäästäjä voi epähuomiossa avata useamman tilin.

Osakesäästötili on ainoa sijoitustuote, jolle on säädetty laissa talletusten enimmäismäärä ja jonka avaaminen on rajattu yhteen tiliin sijoittajaa kohti. Sääntely asettaa osakesäästötilin selkeästi epäedulliseen asemaan verrattuna muihin sijoitustuotteisiin, kuten arvo-osuustileihin ja rajoittaa siten piensijoittajan mahdollisuuksia pitkäaikaiseen sijoittamiseen.

Pääministeri Marinin hallitus on valmistelemassa kotimaisen omistamisen ohjelmaa, jonka tavoitteena on vahvistaa yritysten suomalaista omistajuutta. Suomalaiset kotitaloudet mainitaan ohjelman valmistelussa yhtenä keskeisenä omistajatahona. Kotitalouksien mahdollisuuksia pitkäjänteiseen sijoittamiseen ei lisää se, että osakesäästötilille on ainoana sijoitustuotteena asetettu enimmäiskatto lainsäädännössä. Osakesäästötilin kehittäminen on erinomainen keino kannustaa kotitalouksia pitkäjänteiseen sijoittamiseen ja vaurastumiseen sekä vahvistaa kotimaista omistajuutta pörssinoteeratuissa yhtiöissä.

On perusteltua, että keinotekoiset rajoitukset sanktioineen poistetaan laeista. Lakialoitteella poistetaan osakesäästötilin talletuskatto ja tilien säästäjäkohtaisen lukumäärän rajoitussääntely sekä näihin nykyllä lainsäädännössä liitetyt sanktiot ja tuodaan osakesäästötiliä käyttävä piensijoittaja yhdenvertaiseen asemaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

osakesäästötilistä annetun lain 5 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osakesäästötilistä annetun lain (680/2019) 5 §:n 1 momentti ja 17 §:n 2 momentti seuraavasti:

Lakialoite LA 4/2021 vp

5 §

Säästösuoritusten tekeminen, säästövarojen tuottojen maksaminen ja säästövarojen nostaminen

Palveluntarjoaja saa osakesäästötisopimuksen nojalla vastaanottaa rahavaroja osakesäästöttilille. Varat on vastaanotettava sopimuksessa yksilöidylle henkilökohtaiselle rahatilille eli osakesäästöttilille. Varoja voidaan sijoittaa 6 §:ssä lueteltuihin sijoituskohteisiin. Sijoituskohteet hankitaan säästäjän nimiin.

17 §

Valvonta ja hallinnolliset seuraamukset

Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän lain 10 §:n säännökset osakesäästöttilin kirjanpidosta sekä 11 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädetyn säästäjän vakuutuksen hankkimisen laiminlyönti osakesäästötisopimuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

tuloverolain 53 b §:n 6 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan tuloverolain (1535/1992) 53 b §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 732/2019.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 4/2021 vp

3.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 32 c §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 32 c §, sellaisena kuin se on laissa 733/2019.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 4/2021 vp

Helsingissä 5.2.2021

Matias Marttinen kok
Mari-Leena Talvitie kok
Jukka Kopra kok
Jaana Pelkonen kok
Mia Laiho kok
Arto Satonen kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Ruut Sjöblom kok
Petteri Orpo kok
Peter Östman kd
Joonas Könttä kesk
Paula Risikko kok
Ilkka Kanerva kok
Anne-Mari Virolainen kok
Ben Zyskowicz kok
Heikki Autto kok
Sanni Grahn-Laasonen kok
Ville Kaunisto kok
Pauli Kiuru kok
Olli Immonen ps
Timo Heinonen kok
Wille Rydman kok
Sari Multala kok
Sari Sarkomaa kok
Juhana Vartiainen kok
Pia Kauma kok
Kalle Jokinen kok
Sofia Vikman kok
Sinuhe Wallinheimo kok
Kari Tolvanen kok
Heikki Vestman kok
Elina Lepomäki kok
Saara-Sofia Sirén kok
Marko Kilpi kok
Janne Heikkinen kok
Markku Eestilä kok
Janne Sankelo kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Kai Mykkänen kok
Antti Häkkänen kok